

ODZIANY (44) *part praet pass pf*

o jasne; -å- (30), -a- (10); -a- *Mącz* (4), *KochEpit*, *KochProp*; -å- : -a- *Leop* (1:1), *GórnTroas* (1:1), *GrabowSet* (1:1), *LatHar* (3:1).

comp odzi(e)ńszy.

sg m N odziány (22). \diamond *G* odziáného, odzi(e)ńszého (4); -ého (1), -(e)go (3). \diamond *A* odziã(e)go (1), odziãny (1). \diamond *f N* odziãã (4). \diamond *A* odzianã (1). \diamond *pl N m pers* odziãni (4). *subst* odziã(e) (2). \diamond *A m pers* odziã(e) (1) *Leop*, odziãnych (1) *CzechEp*. *subst* odziãné (1). \diamond *V m an* [cum sb: ptacy] odziãni (1). *subst* odziãné (1).

Sł stp s.v. odziać, Cn s.v. kosmaty; płaszczem odziany, Linde XVII w. s.v. odziać.

1. *Który włożył ubranie, zbroję lub ozdobę, ubrany; vestitus Mymer*¹, *Vulg, Mącz, Cn; amictus Calep, Vulg, Cn* (32) : *Mymer*¹ [31²]v; *Vestitissimus, Bárzo dobrze odziány/ vřzacony. Mącz* 490d, 490c; *Calep* 61a.

odziany w co (4): wywiodę cię/ y wřlyřthko wořko twoie/ konie y iezne wřlyřthkie odziãne w pãnczerze *Leop Ez* 38/4; *OstrEpit* A2; *Wzgãrdził im [Jezusem] potym Herod/ z wořkiem řwym/ y nãurãgãł się z odziãnego w białą řzãtę LatHar* 723, 521.

odziany czym (13): *Leop Dan* 10/5; *Mącz* 490c; w pãrzdoku řwiecznikow onych vyrzãłem podobnego iãkoby ku řynowi człowieczemu odzianego poderem *RejAp* 12; że Bog řam/ wyganiãiac ie z řãiu/ odziãnych řkorãmi/ nie przyczyta im tego/ żeby oni mieli woľã w grzechu leżeć nã wieki *CzechEp* 206; *KochEpit* A2v; řrãbrna rzãká pľynie/ Ktãrã/ lezãc pod řkãľã przy powiãwnãj trzciniã/ Rozciãgãła Wilã leie kruzãm mãrmãrowym/ Głãwã mãiac odziãnã wiãncem rokitowym. *KochProp* 11; *LatHar* 685; *WujNT Mar* 1/6, s. 129; *SkarKazSej* 704b. *Cf Wyrazenia.*

odziany w czym (2): po twej pãrwey ręce kroľowa vbrãna/ Stoi w řlátach zľotohľãwãw rozlicznych odzyana *LubPs* M3; *BielKron* 328v.

W charakterystycznych pãłãczeniach: odziany dobrze; odziany w czerwieni, w pãnczerze, pãsem, poderem, prześcierãdłem, ruchem, sier(ř)ciã wielbľãdãwã (wielbľãdzã) (3), řkorãmi, w (biaľã) szãtã ((Inianymi) szãtãmi, w szãtach) (5), wiãncem, wľosiennicã, żelãznym serdãkiem, w żelãzny stroj.

Wyrazenia: »odziany [czym] na nagie ciało« = *amictus super nudo Vulg* (2); *OpecŻyw* 107; *A* niekãtory mľãdzieniec řzedł zã nim odziãny prześcierãdłem nã nãgie ciãło *WujNT Mar* 14/51.

»odziany odzieniem [jakim]« (1): *Słuchayże iż ci Anyeli byli odziani odzieniem biaľym á iãľnym RejAp* 131.

Przen (6) :

odziany w co (1): Nie vgãľkãny narãd/ nie polerowãny/ Wyřchľy/ zazdrości pãfen/ á w zdrãdy odziãny. *GosľCast* 44.

odziany czym (2): *Aniola řie ľãkľy/ V grobu řiedzãcego/ Iãľnořciã odziãnego. OpecŻyw* 172; gdzie mocã odziãni bãdźiecie. *ArtKanc* G13v.

a) *O Chrystusie, ktãry wziãł na siebie człowieczãstwo [czym]* (3) : *ArtKanc* A12v; ábym [...] wyrozumiaľ/ coř ty/ Bãg pãrãwy/ pãrãwym odziãny nãľzym człowieczãntwãm/ dla mnie miľõściwie vczyniã raczľy. *LatHar* 395; *SkarKaz* 518a.

ã. *W funkcji rzeczownika* (2) :

W przeciwstawieniu: »nagi ... odzieńszy« (1): Ták też ciało Rzeczypospolitey zniŹczyłoby musiało [...]: Iesliby nági zdzierał łzáty z odzieńŹzego *KlonWor ded **3v*.

Przen [w co] (1) : Gęłty/ co łowy zdobi/ łwą ochotę/ Gęłty/ w przyjemną poštawę/ odziány *GrabowSet Y*.

a. *O ptakach i zwierzętach: pokryty piórami lub sierścią (1)* :

odziany czym (1): Zwiérzetà/ bydło/ robacy/ Y odziani piérzem ptacy. [...] Dayćie pánu cześć łpółecznie *KochPs 215*.

α. [*Mający gęstą sierść; vestitus Cn*: NAprzod małz mieć Wyłła dobrego/ wietrznego/ odzianego/ cołby łe ná polu nie kurczył/ álbo żeby mu nie trzebá kozuchá *CygMyśl Dv.*]

2. *Przykryty z wierzchu; zakryty; obity (12)* : Obsitus, Odziány/ obwikłány/ nákrity. *Mącz 257b*.

odziany czym (3): Woła (ten ślepy) łłz łkoro łię dotknął końcá łukniey/ ktorą łwięte kołci odziane były/ wzrok mu łię wrocił. *SkarŻyw 567; GórnTroas 34*; Niechay złotym obiciem/ będzie mur odziany. *SapEpit B3*.

Przen (7) :

odziany czym (1): Troiéy łftátni łtráłzną dziéń chmurą odziány. *GórnTroas 9*.

a) *O terenie: pokryty roślinnością (2)* : Iáko łtráłzliwy ogiéń/ iáko pozar/ który Gęłté łáfy pułtołzy/ y odziane góry. *KochPs 125*.

odziany czym (1): CO to zá gorę widzę [...]. Włzyłtká odziána łiołmi *WitosłLut A2v*.

b) *O roślinach: mający liście lub owoce (4)* : WYłokie góry y odziane łáfy/ Iáko rad ná was pátrzę *KochFr 90; WitosłLut A3v*.

odziany czym (2): *GrabowSet I3*; drzewá pożytkiem odziane Dwołtym łą w tym roku *SapEpit A4*.

a. *O korzeniu rośliny: mający skórę zewnętrzną [czym] (1)* : [*dziewięsił*] korzeń ma iáko łzafran/ wiele łkorkami odziany *FalZioł I 64a*.

Synonimy: **1.** *obleczony, ogarniony, okryty, przyobleczony, ubrany, uszacony*; **2.** *nakryty, odziany, ogarniony*.

Cf **NIEODZIANY, ODZIAĆ**